

Simone van der Vlugt

Schuld

δ

1

Deze keer zegt ze niets. Dat heeft ze zich vast voorgenomen. Geen woord, tegen niemand. Dit wordt een nieuwe start en ze is niet van plan zich bloot te geven.

Diep voorovergebogen over het stuur van haar fiets rijdt Zoë naar school. Het regent, en niet zo'n beetje ook. Ze was van plan geweest om met de bus te gaan, want ze voelde er weinig voor om op de eerste dag met doorweekte kleding en natte slierten om haar hoofd aan te komen, maar ze had geen idee waar ze moest in- en uitstappen.

Zoë keek de zoektocht een tijdje aan, toen lachte ze en pakte haar tas. 'Ik ga wel fietsen, mam. Anders komen we allebei te laat.'

Laura, Zoë's moeder, keek met een zorgelijk gezicht naar buiten. 'Waarom heb je ook geen regenpak gekocht? Nu word je drijfnat!' Zoë trok een gezicht. 'Een régenpak? Helemaal in geel plastic gewikkeld naar school fietsen, bedoel je? Nee bedankt, ik ga liever gewoon dood.'

Laura haalde haar schouders op.

'Dan moet je het zelf maar weten. Ah, daar liggen mijn sleutels! Nou, ik ga ervandoor. Prettige dag, schat. En o, Zoë...'

Zoë, die al op weg was naar de deur, keek om. Haar moeder trok een gezicht alsof ze iets wilde zeggen maar zich op het laatste moment bedacht.

'Niets,' zei ze ten slotte. 'Nou ja, je weet wel... Succes. Er viel een korte stilte.

'Ja,' zei Zoë. 'Dag mam, tot vanavond.'

Nu zit ze op de fiets en trapt zo hard mogelijk in de richting van de school. Ja, ze weet heel goed wat haar moeder wilde zeggen. Daar hoeven ze geen woorden aan te verspillen.

Per slot van rekening gaat ze naar een nieuwe school, in een nieuwe woonplaats. Het is de eerste dag van het nieuwe schooljaar, maar haar klasgenoten kennen elkaar nog van de brugklas. Zij kent geen mens in Hoorn. Maar dat maakt niet uit. Ze zal wel zien wat voor types het zijn.

Ze rijdt op een kruispunt af, mindert even vaart voor het rode licht, maar als het op groen springt, fietst ze snel door. Op het moment dat ze het kruispunt wil oversteken, klinkt er opeens een stem in haar hoofd die krachtig ‘Stop!’ roept. In een reflex remt Zoë. Ze had zoveel vaart dat ze slipt en van haar fiets moet springen om niet te vallen. En op hetzelfde moment schiet van rechts met hoge snelheid een auto door het rode licht. Hij flitst vlak langs haar voorbij, het water in de plassen spat hoog op. Zoë verstijft in haar bewegingen. Ze kijkt de auto na, terwijl de waarschuwendende stem nog nagalmt in haar hoofd. Stop, stop, stop! Langzaam, zo stijf alsof ze spierpijn heeft, tilt ze haar fiets van de grond. ‘Nou, dat scheelde niet veel,’ klinkt een stem naast haar. Zoë kijkt opzij en ziet een oudere man met dik grijs haar en een verzorgd, kort baardje. ‘Nee,’ zegt ze, nog een beetje beverig van de schrik. ‘De eikel!’ snuift de oude man verontwaardigd. ‘Zulke mensen zouden ze moeten... nou ja, laat maar zitten. Ik ben blij dat alles goed met je is, meid.’ ‘Dank u.’ Zoë stapt op haar fiets, glimlacht de man toe en fietst verder. De hele weg naar school blijft ze de zijstraten in de gaten houden, of ze nu voorrang heeft of niet.

Haar nieuwe middelbare school is een groot bakstenen gebouw aan de rand van de stad. Zoë fietst het schoolplein op en zet haar fiets in de stalling. Zo snel ze kan, zonder te rennen, steekt ze het verlaten schoolplein over. De fietsen in de rekken druipen van de regen en in het midden van het plein heeft zich een flinke plas gevormd. Een paar jonge leerlingen hollen met hun jas over hun hoofd naar de hoofdingang van de school. De oudere leerlingen lopen bedaard, alsof ze zijn omgeven door een onzichtbaar schild waar regen en wind geen invloed op hebben. Zoë hijst haar rugzak wat hoger op haar rug en loopt vlug naar de hoofdingang.

Vlak na hun verhuizing van Gouda naar Hoorn heeft ze met haar moeder en broer Tijmen een bezoek gebracht aan hun nieuwe school voor een oriënterend gesprek. De rector was erg vriendelijk en drukte Tijmen en haar op het hart vooral langs te komen als ze problemen hadden. Deze eerste dag, aan het begin van het nieuwe schooljaar, hoeft ze het dan ook niet in haar eentje uit te zoeken. Ze hebben afgesproken dat ze zich zal melden, zodat de rector haar kan voorstellen aan haar mentor, die haar vervolgens wegwijs kan maken in het doolhof van gangen in de school. Dat wil zeggen, dat heeft hij met haar moeder afgesproken. Daarbij vergaten ze even dat ze dertien is en prima in staat om zichzelf te redden. Ze kan zich ook niet voorstellen dat Tijmen, die twee jaar ouder is, zich niet zal redden. Ze hebben beiden tijdens de rondleiding door de school goed opgelet en anders hebben ze nog een plattegrond. Zoë loopt achter de anderen aan het portaal in, waar een grote rubberen mat het ergste vocht opneemt, naar de grote hal waar het een enorme drukte is. Een golf van stemmen, klappende deuren, voetstappen en gelach rolt tegen haar aan en mengt zich met de geur van het glibberige zeil op de grond en natte jassen en haren om haar heen. Zoë haalt haar agenda uit haar rugzak en kijkt erin. Het eerste lesuur begint over een kwartier; tijd zat om lokaal 211 te vinden. Ze dringt zich tussen de vele lichamen door in de richting van de trap. Lokaal 211, waar ze Engels heeft,

is boven, weet ze. De twee staat voor tweede verdieping, de elf voor het lokaal. Simpel, daar heeft ze haar mentor niet voor nodig.

Ze klimt de traptreden op en net als ze de gang inslaat, gaat de bel. Terwijl de trappen en gangen zich vullen met leerlingen, zoekt Zoë lokaal nummer elf op.

Er staan een paar meisjes van haar leeftijd met elkaar te praten; haar toekomstige klasgenoten. Zoë neemt ze met een snelle blik op en duwt de deur naar de toiletruimte open. Ze neemt een slokje water en controleert kritisch haar uiterlijk. Smal gezicht, blauwe ogen, lang blond haar dat nu nat is en tot ver over haar schouders valt. Niet half zo stoer en onverschillig als ze zou willen. Eerder kwetsbaar en een beetje onzeker.

Ze maakt haar tas open en diept een oogpotlood op uit een van de zijvakjes. Met een paar trefzekere bewegingen zet ze een donkere lijn onder haar oog, wat haar een wat zwaarmoedige uitdrukking geeft. Precies goed.

De tweede bel rinkelt door de gang; tijd om de klas in te gaan. Ze doet haar tas weer dicht en stapt de gang in.

Haar nieuwe klasgenoten lopen pratend en lachend de klas in, alsof er geen lerares bij de deuropening staat die hen tot spoed maant.

‘Kom op, jongens! Een beetje tempo! Shanna, Patrick, komen jullie ook?’

Een blond meisje en een donkere jongen maken zich los van de vensterbank waar ze in diep gesprek zijn verwikkeld en gaan naar binnen.

Zoë blijft bij de deur staan en steekt haar hand uit naar de lerares.

‘Ik ben Zoë Kersten,’ zegt ze.

De lerares, een klein vrouwtje van een jaar of dertig met donkerblonde krullen, glimlacht en schudt haar hand.

‘Aha, jij bent Zoë! Welkom, meid. Ik ben Leoni van Waarsenburg en ik geef Engels. Kom, dan zal ik je even voorstellen aan de klas,’ zegt ze.

Niemand houdt ervan om voorgesteld te worden aan

een onbekende groep mensen die je nieuwsgierig aanstaart. Zoë voelt zich slecht op haar gemak maar spant zich in om dat niet te laten merken. Terwijl Leoni de klas vertelt wie Zoë is, doorstaat Zoë moedig de taxerende blik van haar medeleerlingen. In plaats van over de vele hoofden heen te kijken, kijkt ze een aantal van hen recht in de ogen, waardoor ze, grappig genoeg, snel hun blik afwenden.

‘Eens kijken, waar zullen we jou neerzetten,’ zegt Leoni terwijl ze zoekend langs de tafeltjes kijkt. ‘Bij het raam zijn nog twee plaatsen over. Kies zelf maar, Zoë.’

De klas gniffelt en Zoë begrijpt waarom. Er zijn twee leerlingen die geen buurman of buurvrouw hebben: een mager meisje met een bleek gezicht dat bijna helemaal schuilgaat achter haar donkere haar, en een boomlange jongen die zijn best heeft gedaan er zo somber en onheilspellend mogelijk uit te zien. Hij heeft zich helemaal in het zwart gehuld, zijn gezicht met make-up zo bleek mogelijk gemaakt en zijn ogen en mond met zwarte kohl en lippenstift aangezet.

Het is duidelijk dat ze geen van beiden populaire figuren zijn, en de klas kijkt vol belangstelling toe voor wie Zoë zal kiezen. ‘Misschien kun je naast Renske zitten?’ schiet Leoni haar te hulp. Zoë loopt door het gangpad tussen de tafeltjes door. Renske kijkt haar hoopvol aan, en hoewel ze van plan was naast haar te gaan zitten, belandt Zoë totaal onverwacht naast de gothicjongen. Ze weet zelf ook niet wat haar op het laatste moment van besluit deed veranderen.

Een beetje verbaasd zet ze haar tas op tafel en begint hem uit te pakken.

‘Je gaat naast Ivar zitten? Prima,’ zegt Leoni opgeruimd.

‘Doe maar gewoon zoveel mogelijk mee met de les, Zoë, dan bekijken we later wel in hoeverre je voor- of achterloopt.’

De les begint en Zoë probeert zich te concentreren op wat Leoni vertelt en op het bord schrijft. Ze is zich hinderlijk bewust van de vele ogen die op haar rusten. Iedere keer als ze de klas inkijkt, ontmoet ze een paar ogen die haar van top tot teen opnemen. Alsof ze een nieuw ontdekte diersoort is die in een kooi de klas

in is gereden.

Ze zucht geïrriteerd en kijkt uit het raam.

Het regent niet meer.

2

‘Ik ging net vet af bij wiskunde,’ zegt het meisje somber. ‘Ik snap helemaal niks van dat vak.’

Zoë kijkt opzij. Naast haar staat Renske, het meisje uit haar klas waar ze bijna naast was gaan zitten. Ze is een kop kleiner dan Zoë en heeft moeite om vooraan bij de balie te komen.

Het is pauze. Zoë heeft er al drie uren op zitten en met niemand een woord gewisseld. Zodra de bel ging, pakte ze iedere keer snel haar tas in en verliet als een van de eersten het lokaal. Aangezien ze er niets voor voelde om sneu in haar eentje voor het volgende lokaal te staan wachten, dook ze iedere keer de toiletten in om er op het laatste moment pas uit te komen. Maar nu staat Renske naast haar in de rij om iets te eten te kopen. Zoë neemt haar ongemerkt op. Renske glimlacht maar haar gezicht is betrokken.

Ze heeft in het vorige uur, bij wiskunde, de beurt gekregen en het volledig verknald.

‘Wiskunde is een van mijn beste vakken,’ zegt Zoë. ‘Als je wilt kan ik je wel helpen.’

Fout! Niet te vriendelijk zijn en geen onnodige contacten leggen, had ze met zichzelf afgesproken. Gewoon naar school gaan om te leren, en dan weer naar huis. Dit is haar eerste pauze deze dag en ze breekt nu al met haar eigen regels. En tot overmaat van ramp staat ze nog op te scheppen ook.

Gelukkig vat Renske het zo niet op. Ze glimlacht dankbaar maar zegt dat Zoë zich beter de moeite kan besparen en dat het zonde van haar tijd zou zijn.

‘Oké.’ Zoë doet een stap naar voren zodat ze bij de balie staat. Ze wacht tot ze aan de beurt is en bestelt een broodje ham en een beker melk. Niet lang daarna wordt haar bestelling naar haar toe geschoven en staat ze er aarzelend mee in haar handen. Op Renske wachten of weglopen?

Ze kiest voor het laatste. Ze heeft er niets op tegen om in haar eentje te staan eten. Staan, want alle tafeltjes in de kantine zijn bezet. Een aantal klasgenoten heeft er een tafel

in beslag genomen, een ander groepje zit op de grond en ze spot ook een paar bekende gezichten in de hal. Tijmen is nergens te zien.

‘Kom, dan gaan we daar zitten.’ Renske duikt naast haar op, een broodje kroket en een blikje cola in haar handen, en knikt naar het groepje dat op de grond zit.

‘Nee, ik ga naar buiten.’ Zoë draait zich om en loopt de kantine uit. Ze voelt dat Renske haar verbaasd nakijkt en even voelt ze zich schuldig. Dan vermant ze zich, loopt de hal door en duwt de zware buitendeur naar het schoolplein open.

Op dat moment ziet ze haar. Evi.

Ze staat met haar rug naar haar toe, maar ze herkent haar aan haar bruine paardenstaartje dat bij iedere hoofdbeweging op en neer danst. Ze vormt het middelpunt van een groepje waar ze met levendige gebaren iets staat te vertellen. Ze staat een heel eind verderop, maar Zoë kan haar hoge schaterlach duidelijk van alle andere stemmen onderscheiden.

Ook al staat ze buiten, er lijkt opeens maar heel weinig zuurstof in haar omgeving te zijn. Zoë staart naar het groepje, maar het beeld trilt voor haar ogen, als hitte boven het asfalt. Haar huid lijkt strakgetrokken te worden, haar armen en benen voelen slap aan en haar hart bonst als een vuist tegen haar ribbenkast.

Pas als het meisje zich omdraait, wordt de betovering verbroken en voelt Zoë zich beetje bij beetje weer tot zichzelf komen. Het is Evi niet. Natuurlijk is het Evi niet, hoe zou het Evi kunnen zijn?

Nog natrillend laat Zoë zich op de bagagedrager van een fiets zakken en neemt een hap van haar broodje ham. Ze moet iets eten voor ze flauwvalt. Die waanvoorstelling komt gewoon omdat ze vanochtend alleen een cracker heeft gegeten.

Terwijl ze eet kijkt ze met nietsziende ogen voor zich uit.

Ze denkt aan Evi, aan haar oude leventje en aan wat hun overkomen is. Of eigenlijk denkt ze daar niet speciaal aan. Dat is niet nodig, want de beelden zitten altijd in haar hoofd. Het maakt niet uit hoeveel tijd er verstrijkt, haar geest spoelt

razendsnel iedere dag, ieder uur, iedere minuut terug tot dat ene moment.

Uit haar ooghoeken slaat ze het meisje met de bruine paardenstaart gade. Ze heeft zich half omgedraaid zodat Zoë een deel van haar gezicht kan zien.

Ze merkt dat haar gestaar niet onopgemerkt blijft. Het meisje wordt aangestoten door haar vriendinnen, die beschuldigend in Zoë's richting knikken. Zoë wendt haar gezicht af, maar het is al te laat. Het meisje komt met kordate pasjes op haar af, gevolgd door haar vriendinnen.

‘Hé!’ zegt ze.

Zoë kijkt onverschillig in de richting van het meisje. Ze heeft een lichtbruin leren jasje aan dat goed kleurt bij haar bruine haar. Ze draagt veel make-up, sieraden en ze geeft een stukje van haar blote buik prijs aan de koude buitenlucht.

Zoë kijkt het meisje onderzoekend aan. Van dichtbij is de gelijkenis minder groot, maar nog altijd treffend genoeg.

‘Waarom zit je de hele tijd naar me te kijken? Heb ik soms iets van je aan?’ informeert het meisje op hoge toon.

‘Nee, sorry hoor.’

‘Sorry? Wat heb ik daaraan? Kijk voortaan lekker voor je! Ik hou er niet van als mensen naar me staren.’

Zoë haalt haar schouders op. ‘Je lijkt op iemand die ik ken, dat is alles.’

‘Op wie dan?’

‘Op een vriendin van me.’

‘En wie is dat?’

‘Je kent haar toch niet,’ zegt Zoë.

‘Julia kent iedereen,’ zegt een van de vriendinnen.

‘Nou, háár niet,’ merkt Zoë op.

Het meisje knijpt haar ogen tot spleetjes. ‘Nou, zeg op.

Wie is het?’

‘Een vriendin van me uit Gouda. Ik ben hier pas komen wonen,’ legt Zoë geduldig uit.

‘Een vriendin van jou? En daar lijk ik op?’ Julia's stem klinkt spottend en haar vriendinnen beginnen te lachen.